

Bale će, dakle, riješiti Petar Pripuz. Koga briga za cijenu...

danica.hr/bale-ce-dakle-rijesiti-petar-pripuz-koga-briga-za-cijenu-varazdin-neven-bosilj

30. studenoga 2023.

20 GODINA EKOLOŠKE, POLITIČKE I PRAVOSUDNE KRIZE (10. DIO)

Objavljeno, 30. studenoga 2023. [Naše priče](#)

Foto: GORAN ŠTIMEC / Varaždinske bale - kronika jedne drame

AUTOR

Goran Štimec

lako se nalazi koračić do konačnog uspjeha, ni SDP-ov gradonačelnik nije ostao pošteđen sumnji u pogodovanje. Prvi korak u krivom smjeru bio je dovođenje Bandićeve pročelnice na mjesto konzultantice

U povijesnim dokumentima **Grada Varaždina** ostat će zapisano da je u vrijeme kada je njime upravljao **Neven Bosilj** riješen jedan ogroman ekološki, pravni i politički problem koji je gotovo puna dva desetljeća opterećivao lokalnu zajednicu.

Neven Bosilj / Foto: SDP Varaždinske županije

Ova se tvrdnja već sada može iznijeti s prilično velikim uvjerenjem da će, po svemu sudeći, i ostati istinita. Aktualni varaždinski gradonačelnik prekjučer je, 28. studenoga 2023., od Gradskog vijeća dobio zeleno svjetlo da s **Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost** potpiše ugovor kojim će ovo državno tijelo platiti nešto više od **29 milijuna eura** za zbrinjavanje oko 105 tisuća tona baliranog otpada koji se na rubu grada skladišti od 2005. do 2013. godine.

Da će Fond zaista ta sredstva osigurati pobrinula se **Vlada Republike Hrvatske** na svojoj sjednici 16. studenoga. Tada je postalo i službeno ono što je ministar gospodarstva **Davor Filipović** najavio nekoliko dana ranije u posjetu Varaždinskoj županiji: središnja država osigurat će cjelokupan iznos sredstava potrebnih za zbrinjavanje baliranog otpada i sanaciju odlagališta. Za to je predviđeno točno **29.164.611,95 eura**.

Iznos o kojem je riječ odnosi se na vrijednost ovoga posla ponuđenu na natječaju prije otprilike godinu dana, uvećanu za troškove svih predradnji koje je u postupku snosio Grad. Na natječaj za zbrinjavanje bala tada je pristigla samo jedna ponuda, ona tvrtki **CE-ZA-R** iz Zagreba i **HIS** iz Donje Višnjice. Za micanje bala i sanaciju odlagališta tražile su nešto više od 216 milijuna kuna odnosno, na cent točno: **28.764.611,95 eura**.

Varaždinske bale / Foto: Arhiv

Samo jedna pristigla ponuda uvijek budi sumnje

Ne izgleda lijepo kad na javnu nabavu pristigne samo jedna ponuda. To odmah budi sumnju u pogodovanje odnosno u podešavanje uvjeta natječaja tako da se broj potencijalnih tvrtki koje bi mogle ponuditi traženu uslugu svede na – jednu.

Tako je bilo i ovoga puta, sumnje i prozivanja nisu izostali. Nakon svih problema koji su u proteklih 18 godina pratili baš sve pokušaje rješavanja ovog varaždinskog problema – koje su ponudili prvo **Ivan Čehok**, onda **Goran Habuš** pa nakon njega opet Čehok – očekivalo se da bar ovoga puta, kad se posla primio **Neven Bosilj**, neće ostati repovi. No to se nije dogodilo.

– Tržište je reklo svoje – lakonski je Bosilj komentirao rezultate natječaja. To što je pristigla ponuda 30 milijuna kuna bila skuplja od procijenjene vrijednosti nabave objasnio je, jednostavno, inflacijom.

A na optužbe da je natječaj skrojen po mjeri samo jedne pravne osobe uvijek je odgovarao isto:

– Cjelokupan postupak proveli smo u potpunosti transparentno i javnosti su dostupni svi podaci.

Imenovanje Mirke Jozić u stručni tim probudilo prve sumnje

Kad se donose škakljive odluke, najvažnije je uz sebe imati struku. Bolje rečeno – ispred sebe, kako bi se politika mogla sakriti iza rješenja koje iznjedri struka. Tako je bilo u Čehokovu mandatu 2008. godine, kad je struka predložila da se s T7 VIS-om sklopi ugovor za bale, tako i Bosilj po dolasku na čelo grada osniva svoje stručno povjerenstvo za bale. Članovi tog povjerenstva bili su **Bruno Ister**, direktor Varkoma, zatim **Željka Brlečić**, odvjetnica, potom **Aleksandra Anić Vučinić**, stručnjakinja za gospodarenje otpadom, dok je voditeljica povjerenstva bila **Mirka Jozić**. Bosilj ju je predstavio kao “koordinatoricu i glavnu lobisticu i konzultanticu za taj projektni tim”.

Imenovanje Mirke Jozić u ovaj tim probudio je prvi crv sumnje u to želi li Bosilj zaista provesti natječaj bez mrlje. Bez obzira na stručne reference, njezino ime u javnosti odjekivalo je ponajprije u kontekstu uloge koju je imala kao pročelnica **Gradskog ureda za gospodarstvo, rad i poduzetništvo Grada Zagreba** u vrijeme kad je metropolom drmao **Milan Bandić**. A Bandić je nesumnjivo najistaknutiji nacionalni simbol političke korupcije nakon, neprikosnovenog u toj ulozi, nekadašnjeg premijera **Ive Sanadera**.

Ono što naročito nije ulijevalo povjerenje prilikom Bosiljeva sklapanja ugovora, bez natječaja, s Mirkom Jozić je to što je Grad Zagreb u vrijeme Bandićeve vladavine bio obilježen cijelim niz suspektnih poslova gospodarenja otpadom dogovorenih s tvrtkama hrvatskog kralja otpada **Petra Pripuza**. Pripuzove tvrtke prva su zainteresirana stranka i u poslu s varaždinskim otpadom.

Mirka Jozić / Foto: Grad Varaždin

Kako je uopće Bosilj došao do toga da baš nju uzme za konzultanticu?

– Mirku Jozić odabrao sam između nekoliko imena. Do njih sam došao preko Fonda za zaštitu okoliša. Vidio sam da sve to ne bude išlo bez ekipe koja zna kako to odraditi. Pa sam u Fondu tražio da mi predlože nekoga tko bi mogao biti projekt menadžer. Od tadašnjeg direktora dobio sam tri, četiri imena. Jedno ime bilo je ono **Irene Relić**, jake konzultantice koja je bila šefica kabineta ministra **Tomislava Čorića** i otišla je u privatni biznis, zatim je bilo ime **Mirke Jozić**... Ne znam tko još... S njima sam obavio razgovore i vidio sam da je Mirka Jozić apsolutno kompetentna – objasnio je Bosilj.

Pokušao je umiriti javnost tumačenjem da Jozić “ne donosi nikakve odluke niti sudjeluje u bilo kakvim povjerenstvima za odabir”.

Odbacuje Bosilj percepcije da bi njezinim odabirom postupak na neki način bio kontaminiran.

– Zbog čega bi bio kontaminiran? Nikad nije dobila ni jednu kaznenu prijavu. To što su je mediji prozivali oko određenih stvari... Ja stvarno mogu reći sve najbolje o njoj. Ako trebam u bilo koje ministarstvo s bilo kojim problemom, Mirka Jozić dogovori sastanak s ključnim osobama u roku od pola sata – hvalio je umreženost svoje konzultantice varaždinski gradonačelnik.

“Ne treba biti genij da bi se razumjelo...”

Radimir Čačić stao je uz Bosilja u postupku njegova rješenja za bale. No o imenovanju Mirke Jozić ima svoje mišljenje.

– Ona, naravno, nije nestručna. Bila je vrlo bliski suradnik Milana Bandića, koji je godinama otpad rješavao s Pripuzom. Ne treba biti genij da bi se razumjelo da tu postoje komunikacije svih vrsta – smatra Čačić. No ni on nije puno čačkao po tome. Bilo mu je dovoljno da Bosilj na listu papira potpiše da je, po njegovom stručnom i ljudskom uvjerenju, u ovome postupku sve čisto. Skraćeno – Čačić je odlučio vjerovati Bosilju.

Radimir Čačić / Foto: Goran Štimec

Pale i oklade da će biti samo jedna ponuda

Postoji priča da su neki dionici varaždinske političke scene odmah po oblikovanju teksta natječaja Bosilju ponudili okladu da će se javiti samo jedna tvrtka. Što je bilo s tom okladom, ne zna se, ali natječaj je upravo tako završio.

Od političkih opcija u Gradskom vijeću sumnje u proceduru najviše su naglašavali u platformi **Budimo grad**. Osim njih, i **Robert Briški**, sada kao zamjenik predsjednika gradskog **HSLS-a**, sazivao je presice i prozivao Bosilja, a podnio je i kaznene prijave.

Robert Briški / Foto: Goran Štimec

Briški je u priči o balama prisutan od samoga početka, ali u raznim ulogama. Prvo je bio voditelj komunalne službe u Gradu. Sjećamo ga se kao jednog od potpisnika onoga mišljenja koje se negativno izrazilo o sklapanju ugovora s **T7 VIS-om** 2008. godine. Kasnije je bio savjetnik direktora **Čistoće**, no u sukob s **Davorom Skrozom** dolazi kad Čehok 2020. predlaže svoju integralnu nagodbu prema kojoj bi u priču o balama bila uvučena i ta tvrtka.

Briški se tome usprotivio te vrlo brzo više nije bio savjetnik direktora. S dolaskom **SDP-ove** vlasti dobiva i otkaz u Čistoći. No ne prestaje istupati u javnosti. Štoviše, najveći je trn u oku novoj gradskoj vlasti, budući da je aktivizam ekipe iz **Varaždinskog smeća** posve izgubio snagu nakon što je Čehok maknut s vlasti, dok Čehokove kritike novih gradskih otaca javnost ne doživljava osobito ozbiljno.

Briški ne daje mira Bosilju

Upozoravao je Briški na nekoliko stvari koje su mu bile sporne u vezi natječaja, i to u nekoliko navrata. Reagirao je još u vrijeme savjetovanja oko teksta natječaja, reagirao je kad je natječaj bio raspisan, reagirao je kad je otvorena ta jedna pristigla kuverta... Svoje je sumnje prijavio i **Uskoku**.

Kapitalna primjedba koju je iznio bio je da uvjeti natječaja upućuju na to da je on skrojen samo za jednu tvrtku – ona koja je vlasnik MBO-pogona u Brezju. A to je **CE-ZA-R** Petra Pripuza.

Bale i Pripuzov MBO / Foto: Goran Štimec

Natječaji se kroje, naravno, definiranjem specifičnih uvjeta ili kombiniranjem uvjeta. U ovome slučaju tražilo se da se na otpad primjene metode R1 ili R3. Sve R metode odnose se na oporabu, s time da se kod metode **R1** otpad koristi kao gorivo, dok je metoda **R3** vrsta oporabe kod koje seobnavljaju otpadne organske tvari (uključujući kompostiranje i slično).

Bio je definiran i godišnji kapacitet pogona od **95.000 tona** te, možda i najčudniji uvjet, ponuditelj je morao imati ukupan promet od **najmanje 200 milijuna kuna** u posljednje tri godine te je takve poslove morao obavljati **tijekom posljednjih pet godina**.

Tko u Hrvatskoj zadovoljava takve uvjete? Samo CE-ZA-R i njegov MBO-pogon u varaždinskom Brezju, tvrdili su Briški i Budimo grad, nakon što su pročešljali sve dozvole za gospodarenje otpadom, kapacitete i financijske rezultate potencijalnih ponuditelja.

Bosilj je odgovarao argumentom da je riječ o međunarodnom natječaju, no Briški tvrdi da je on to samo na papiru.

– Miješani komunalni otpad, sukladno europskim direktivama, ne smije se uvoziti iz jedne u drugu zemlju članicu. On se mora obraditi u zemlji u kojoj je nastao. Ta ograničenja navedena su u Zakonu o gospodarenju otpadom – tvrdi Briški. Dodaje da postoji mogućnost iznimke, ali da je procedura komplicirana te time bitno smanjuje vjerojatnost da će se netko javiti na natječaj.

Staro pitanje – zašto bale jednostavno ne zakopati

Ponovno se otvorilo i staro pitanje – zašto bale jednostavno ne odložiti na odlagalište. Ta metoda, koja nosi oznaku **D1**, bila je predviđena onom koncesijom iz 2013. koju je Grad u vrijeme **Gorana Habuša** dodijelila **CE-ZA-R-u** i koja nikad nije realizirana. Tu je metodu počela opet spominjati i Čehokova vlast nakon onog “igrokaza” 2019. godine kad je Gradsko vijeće poništilo odluku o koncesiji i kad je **Varkom** najavio da će raskinuti ugovor s **T7 VIS-om**. Tada je ta ideja, prisjetimo se, propala nakon nove analize baliranog otpada.

Otvorene bale / Foto: Goran Štimec

Budimo grad i Robert Briški kritizirali su Bosilja zbog toga što nije proveo novu analizu, iako je postojećoj istekao rok valjanosti. Nisu vjerovali toj posljednjoj analizi, koja je otpadu (zbog prevelike vrijednosti DOC-a odnosno otopljenog organskog ugljika) vratila oznaku “**20-03-**

01". Smatrali su da bi otpad trebao nositi oznaku koju je i nosio nakon prethodnih analiza, a to je "**19-12-12**" i da tom otpadu nikakva obrada ne treba, već ga jednostavno treba zakopati na odlagalište.

– Kad je došao na vlast, zvao me Bosilj i pitao što napraviti – priča Briški. – Ja mu velim, ako hoćeš dobro ovome gradu, nađi treći laboratorij, negdje vani, u Švicarskoj, negdje, i neka tamo naprave analizu pa da se vidi što je stvarno u balama. I onda, kad ideš pregovarati s Pripuzom, imaš čime pregovarati.

Tvrđi da je Bosilj u početku čak i bio spreman to napraviti te da se s time složio i jedan stručnjak iz njegove stranke. Ali nova analiza nikad nije napravljena. Bosilj danas kaže da bi ona bila sasvim nepotrebna.

– Ma nemoguće je da bi DOC mogao biti kao u prvoj analizi! Zna se da DOC može početi opadati tek nakon 30 godina – daje gradonačelnik stručno tumačenje.

Briški je iznio još jedno pitanje: zašto, kad je već raspisana metoda R3, nije raspisana i metoda **D8**. Evo što o tome kaže:

– U samome elaboratu tvrtke CE-ZA-R, koji se predaje pri zahtjevu za izdavanje dozvole za gospodarenje otpadom, nema nikakve razlike u opisu između metoda R3 i D8. Ali da je u natječaju navedena i metoda D8, onda bi se moglo javiti i **Celje!**

Što s tužbom za koncesiju i Božićnim ugovorom?

Kad je Grad raspisao natječaj za zbrinjavanje bala i dalje su bile aktivne CE-ZA-R-ova tužba na ime koncesije zbog nerealizirane dobiti, a na snazi je opet bio i Božićni ugovor iz 2008. godine. (Tek u prosincu 2022. **Trgovački sud u Varaždinu** opet proglašava taj ugovor ništetnim. U travnju 2023. ga **Visoki trgovački sud** opet proglašava – važećim).

No Bosilj nije znao jasno odgovoriti na pitanje što će biti s ta dva pravna posla u trenutku sad kad Grad ulazi u treći. Sve je upućivalo samo na jedno – bilo bi najbolje da na natječaju pobijedi onaj kome po tim pravnim poslovima Varaždin ionako već "duguje" bale.

Kako je Bosilj znao da će Pripuz riješiti bale

Gradonačelnik Neven Bosilj poznat je po tome da izlijeće s izjavama ne bivajući posve svjestan posljedica svojih riječi. Tako je odmah po preuzimanju vlasti, nakon obavljenog prvog sastanka s **Petrom Pripuzom**, najavio da će Grad u roku od dvije godine maknuti "ono ruglo iz Brezja". Na konferenciji za novinare održanoj **25. lipnja 2021.** rekao je da to nitko drugi ne može riješiti.

– Po medijima se piše da bi **Kinezi** to riješili. Moramo biti svjesni da imamo važeće pravne poslove, ugovore koji su potpisani i moramo ih se pridržavati. Možemo o njima pregovarati i imati razne modalitete, ali ne može netko doći i reći “ja ću to riješiti”. Krenuli smo u smjeru da to riješimo bez ikakvih sudskih zavrzlama – rekao je Bosilj i dodao: – Ovo će biti samo razgovor i dogovor subjekata koji imaju interes oko bala.

U prilogu novinarkе **Marijane Čikić** za RTL-ov magazin Potraga iznijeta je tvrdnja da je gradonačelnik pred dva svjedoka svojedobno izjavio da on bale “mora dati Pripuzu”. Bosilj nikad nije demantirao te navode niti je tužio RTL zbog te tvrdnje.

Kako bilo, Bosilj je, slijedeći zadani hodogram koji mu je propisala država, raspisao natječaj i time otvorio put trećem pravnom poslu, ne nudeći odgovor na pitanje što će biti s tim “ugovorima koji su potpisani” koje je spominjao. Jer, primjerice, što bi bilo da se na natječaj javio netko drugi ili treći i ponudio bolje uvjete od CE-ZA-R-a? Što bi onda bilo s “ugovorima koji su potpisani i moramo ih se pridržavati”.

Srećom, uvjeti natječaja bili su tako skrojени da se to nije dogodilo.

Gradu treba 17,2 milijuna eura

Kad je Grad vidio da mu treba 28,8 milijuna eura za realizaciju ponude pristigle na natječaj, Bosilj je predstavio financijski model. Grad Varaždin trebao bi snositi 60 posto troškova, dok bi 40 posto osigurao **Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost**. Bosilj je ponavljao da ima načelnu suglasnost Fonda te da, ako sve napravi po hodogramu, može računati na taj novac.

Gradu, dakle, treba oko **17,2 milijuna eura**. Od toga iznosa Bosilj **1,3 milijuna eura** planira izdvojiti iz gradskog proračuna izravnim putem, a za ostatak, što iznosi oko **15,9 milijuna eura**, Grad će morati dići kredit. Prije toga valja dobiti odobrenje da se može zadužiti, a to odobrenje daje Ministarstvo financija.

Ministarstvo financija / Izvor: Wikipedia

Bosilj više nema većinu u Gradskom vijeću

Da bi dobio pozitivnu odluku Ministarstva financija da se Grad može zadužiti te pozitivnu odluku Fonda kojom se osigurava 40 posto troškova, Bosilj mora prvo tražiti podršku varaždinskog Gradskog vijeća. A to nije uspio dobiti.

Činilo se u prosincu 2022. godine da su te bale zaista proklete. Još jedno rješenje došlo je na korak do realizacije, ali politika opet podmeće nogu.

Kako je Bosilj uspio izgubiti većinu u Vijeću? Pa tako što nije uvažavao uvjete “najtežeg” partnera, a to je bila platforma Budimo grad. Njihovo viđenje upravljanja Gradom naizgled se poklapalo s Bosiljevim, no – pokazat će se brzo nakon izbora – samo u teoriji. Izravnim imenovanjem direktora Varkoma **Brune Ister**a nastala je prva velika pukotina u suradnji ove dvije političke opcije, a zamjerke Bosilju u vezi imenovanja, kadroviranja i loših odluka samo su se gomilale. On nije mnogo činio da to promijeni čak i nakon što je bio primoran surađivati s **HDZ-om**.

Bilo bi naivno očekivati da SDP može dugoročno računati na podršku svog političkog arhineprijetelja. To se i dogodilo. Nakon što je **Čehok** podršku **Stričaku** u Županiji uvjetovao time da se **Habijan** u Gradu okrene od **Bosilja**, to se i dogodilo. Istovremeno, platforma **Budimo grad** raskolila se na meku i tvrdi frakciju. Ova druga Bosilju prilikom izglasavanja proračuna za 2023. ne daje palac gore. Sve to je značilo – raspisivanje izvanrednih izbora.

Meka i tvrda struja pokreta “Budimo grad” / Foto: Goran Štimec

Novi izbori – SDP dobiva apsolutnu većinu

Činilo se tada kao da Bosilj jedva čeka nove izbore, kao da se nada da će novi odnos snaga biti po njega znatno povoljniji.

– Svih osamnaest mjeseci mog mandata svodilo se na to da mi je Gradsko vijeće uporno vezivalo ruke, a takva situacija bila je i s ovim proračunom. Vjerujem da se ovakva razina destrukcije kakvu sam imao od ovog Gradskog vijeća ni na koji način ne može ponoviti i da će Varaždin od ožujka krenuti u bolju i svjetliju budućnost – izjavio je tada.

Marković i Bosilj / Foto: Grad Varaždin

Gradsko vijeće Grada Varaždina ima 21 vijećnika. Nakon izbora 2021. Bosilj je odluke donosio većinom koju je činilo pet vijećnika **SDP-a**, dvoje vijećnika **Reformista** i četvero vijećnika platforme **Budimo grad**. Povremeno, kad je zakazao Budimo grad, uskakao je **HDZ** sa svojih troje vijećnika. U čistoj oporbi bio je **Čehok** sa svojih šest vijećnika, a u Vijeće je opet ušao i **Davor Patafta** kao nezavisni. Kakvi bi rezultati zadovoljili Bosilja na izvanrednim izborima 2023. godine? Ne znamo, no ono što se dogodilo vjerojatno nije ni sanjao.

Naime, birači su svojim glasovima omogućili SDP-u apsolutnu većinu u Gradskome vijeću! Na izvanrednim izborima održanima u proljeće ove godine ova je stranka osvojila čak 12 mandata. Svi ostali su pali: Patafta nije ušao u Vijeće, Budimo grad je pao s četvero vijećnika na jednoga, Reformisti s dvoje na jednoga, Čehok sa šestero na četiri vijećnika, dok je jedino HDZ ostalo stabilno na troje vijećnika.

Takvi rezultati značili su da više nema zapreke da Bosilj realizira svoje zamisli. No vrlo brzo, umjesto unutarnjeg, pronašao je vanjskog neprijatelja. Više mjesto opstrukcija nije bilo Gradsko vijeće, nego je sve preselilo u prostorije Fonda i Ministarstva. To "cendranje", kako je njegove istupe nazvao župan **Andjelko Stričak** (HDZ), presjekla je napokon Vlada Republike Hrvatske tog 16. studenoga 2023. godine.

Župan Anđelko Stričak s ministrom Davorom Filipovićem / Foto: Varaždinska županija

Bale spale na samo jedno pitanje – tko će si pripisati zasluge

Kada se to dogodilo, bale su – doslovno preko noći! – prestale biti politička tema. Upozoravanje na basnoslovnu cijenu od 29 milijuna eura, kao i sumnje u pogodovanje, čak i u mjesecima prije toga trenutka građane gotovo da više uopće nisu zanimale. Umorila ih je ova tema koju Varaždin žvače punih 18 godina. Sada, kad je bilo izvjesno da je sve riješeno, bale – kao tema prikladna za političko potkusurivanje – posve su se ispuhale.

Na posljednjoj sjednici Gradskog vijeća oko toga pitanja nikakve suprotstavljene stavove nitko nije iznio. Štoviše, Čehokova lista ni jednom se dosad nije oglasila svojim komentaram Vladine odluke. Neobično je što to nije napravila čak ni platforma Budimo grad. Što se tiče sage o balama, Varaždinci su napokon dočekali mir.

No, nije baš sve tako bajno. S obzirom na približavanje parlamentarnih izbora, javnosti je ostala još samo jedna runda hrvanja u blatu – HDZ i SDP ne mogu ne pograbiti se oko pitanja tko će si pripisati konačne zasluge i time profitirati na 20 godina ekološkog, pravosudnog i političkog silovanja građana Varaždina.

(KRAJ)

Serijal tekstova 'Varaždinski otpad – 20 godina ekološke, političke i pravosudne krize' napisan je uz potporu Agencije za elektroničke medije na temelju Javnog poziva za ugovaranje novinarskih radova u elektroničkim publikacijama. Dozvoljeno prenošenje sadržaja uz objavu izvora i autora.

Tagovi: BALE NEVEN BOSILJ PETAR PRIPUZ SMECE VARAZDIN VLADA